

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพัฒนาไทย

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพัฒนาไทย ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมือง ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา หากพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๙ ดังกล่าว ให้พรรคการเมืองนั้น เป็นอันยุบไปตามมาตรา ๖๕ ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติมขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณะชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมือง ที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน เมื่อเกิดกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

หัวหน้าพรรคพัฒนาไทยชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปว่า กรณีผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรค มีชื่อ - สกุล แตกต่างกันแต่ลายมือชื่อไม่แตกต่างกันพรรคได้มอบหมายให้เลขาธิการพรรคเป็นผู้ตรวจสอบ ส่วนลายมือชื่อจะแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร พรรคไม่สามารถรู้ได้และในส่วนของการรายงานอื่น เกิดจากการพิมพ์บกพร่อง ไม่มีเจตนาปิดบังให้เกิดความเสียหาย และไม่ใช้สาระสำคัญควรอนุโลมให้แก้ไขได้ กรณีที่สมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมไม่ครบองค์ประชุม และลายมือชื่อปลอมหรือไม่ พรรคไม่ได้สอบสวนในกรณีดังกล่าว การระงับสถานที่ประชุมที่แตกต่างไปจากรายงานการประชุมหรือไม่มีการประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อ เข้าร่วมประชุม สำหรับการประชุมเพื่อเลือกตั้งกรรมการสาขาพรรคทั้งสี่สาขานั้น พรรคได้รับเอกสาร การดำเนินการจัดตั้งมาอย่างถูกต้อง หากจะผิดพลาดก็เพียงบางส่วนเท่านั้น ข้อกล่าวหาของนายทะเบียน ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟัง สำหรับการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ พรรคไม่ได้ยื่นคำชี้แจง ต่อศาลรัฐธรรมนูญในกรณีดังกล่าว

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้ดำเนินการและส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพัฒนาไทยทราบ และยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นว่า การดำเนินกิจการในทางการเมืองของพรรคการเมืองนั้น ต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ การที่พรรคอ้างความบกพร่อง ผิดพลาด พ้องผิด ไม่มีเจตนาและไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนรายละเอียดต่าง ๆ ว่าเป็นความบกพร่องผิดพลาดที่น่าจะอนุโลมให้แก้ไขได้ เป็นการชี้แจงข้อกล่าวหาที่ไม่มีเหตุผลรับฟังได้ ทั้งนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคพัฒนาไทยทั้งสี่สาขา ถือได้ว่าพรรคไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๙ กรณีหนึ่ง

ส่วนการที่พรรคไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ พรรคได้รับการจดทะเบียนจัดตั้ง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ จึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเป็นเวลาตั้งแต่เก้าสิบวันขึ้นไป นับจนถึงสิ้นปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว ดังนั้นเมื่อพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ พรรคเพิกเฉยไม่นำพาต่อการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบ จึงถือได้ว่าพรรคไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ อีก

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงสั่งให้ยุบพรรคพัฒนาไทย

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายผั่น จันทรปาน นายมงคล สระภู่น นายศักดิ์ เตชาชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๓๘ ก วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖